

Izhaja.

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu „Mira“ v
Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 8. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inzerate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXVIII.

V Celovcu, 11. grudna 1909.

Štev. 53.

Vabilo.

„Katol.-politično in gospodarsko društvo
za Slovence na Koroškem“

priredi

== shod ==

v Velikovcu

v sredo, dne 15. decembra ob 12.
uri opoldne v „Narodnem domu“.

Špored: Politični in narodni položaj.

Govor posl. Grafenauerja v državnem zboru

dne 25. listopada 1909.

(Dalje.)

Če mora vlada res že biti sestavljena iz oseb, ki so bile nekoč dvorni svetniki ali kaj takega, tako da se vladne može takorekoč jemlje iz škatlice in se jih skuša po celi inštanci spraviti kvišku, moramo vendar gledati, da vzame vlada želje ljudstva na znanje in tako vlada, kakor je v Avstriji potrebno, če hočemo ostaní Avstriji. In menim, da je srčna želja nas vseh, ostaní Avstriji. Neka posebnost, rekel bi, dobra lastnost avstrijskih državljanov je, da se znajdejo, kadar je sila. Smem kazati na zbornični sklep povodom homatij s Srbijo. Tedaj smo sklenili, kar je mene kot Avstrijca veselilo, pripadati avstrijskemu parlamentu. Iz tega sem izpoznal, da nam je v Avstriji vendar mogoče, nasprotstva, ki jih smatramo kot domače prepire in ki nas morejo vse uničiti, v pravem času zapostaviti in nastopati kot Avstrijci. To je lepo značajno svojstvo avstrijskih narodov. Če je pa to mogoče v dnevih nevarnosti, zakaj bi to ne bilo mogoče v dnevih miru, zakaj bi za kaj takega ne bil sposoben parlament v mirnem času? Zakaj ne

povemo že enkrat avstrijski vladi prav jasno: Proti Slovanom se ne bo vladalo. Nemški zastopniki izjavljajo, da avstrijska vlada proti njim vlada. Mi izjavljamo, da avstrijska vlada proti nam vlada. Sedaj vprašamo, kdo ima prav? Kdor pozna razmere pri nas, se bo moral prav gotovo prepričati in reči, da se v Avstriji vlada proti Slovanom; vsaj do danes je bilo tako.

Vloženi predlog, kojega nujnost pripoznavam, ne obravnava seveda samo manjšinskih šol na Koroškem. (Medklici v slovenščini. — Samostojen socialist Starck: Aha! Komando stranke! Seja načelnikov!) Da, moj ljubi tovariš, Vi lahko govorite o strankini disciplini in o komandu, ker nobenega nimate. (Buren smeh.) (Starck namreč ni v nobeni stranki. Op. ured.)

Zopet koroške šole.

Predlog gospoda tovariša dr. Kramarja glede manjšinskih šol je res velike važnosti. V začetku svojega govora sem poročal, da prištevam šole in zlasti ljudske šole k najvažnejšim in najpotrebnejšim zadevam. Gre se pa za kakovost, za notranjo uredbo šol za ljudstvo. Tukaj moram odkrito izjaviti: Nobena stvar v Avstriji ni bila tolikokrat opisana kakor lepo dekle in šole za manjšino na Koroškem, kakor se po navadi začnjenja vsak zanimiv roman v gostilni. Nihče — ponavljam to — še ni bil tolikokrat in tako različno opisan, kakor lepote in šole manjšine na Koroškem. (Posl. Kirchmayer: Kdo je tega kriv?) Vi ste tega krivi, nemški nacionalci na Koroškem, ker bi bilo sicer to zlo na Koroškem že zdavnaj odstranjeno, če bi nam tega ne zabranjevala trgovost nemškonacionalne stranke v zvezi z vlado. (Posl. Kirchmayer: Kaj?) Pravico do ustanavljanja in vzdrževanja narodnih šol. (Posl. Kirchmayer: Tega Vam nihče ne odreka!) V državnem zboru ne odreka tega noben nemškonacionalen poslanec, da imamo pravico, zahtevati take šole, ali v deželnem zboru koroškem se mi je že celih trinajst let sem vsako leto obljubljalo eno in isto, pa še do danes obljuba ni izpolnjena. (Posl. Kirchmayer: Ljudje niso hoteli!) To pravijo Vaši ljudje! Pri nas stvar izgleda malo drugače, gospod tovariš! Šole kot take so zavodi za pouk in vzgojo. Vsled teh dveh pojmov niste nastali samo na Koroškem, ampak po celi Avstriji dve stranki. Ena stranka zahteva pouk, druga vzgojo. Jaz sem eden tistih, ki se prištevajo drugi stranki, ki namreč smatra

ljudske šole za vzgojevalnice, ne pa samo za učilnice. Dobro vzgojen človek ne more biti neomikan, pač pa more postati slabo vzgojen človek nevaren človek. To sem izkusil v naši deželi.

Vero in materni jezik v šolo!

Seveda računamo k vzgoji otrok tudi pouk v veri. Mi zahtevamo ravno, da morajo biti šole na verski podlagi. (Posl. Kirchmayer: Take vendar imamo.) Kje? (Kirchmayer: Na Koroškem! Morda pri tebi. (Veslost.) Mi zahtevamo torej kot podlago ljudskega šolstva verstvo. Mi hočemo kratkomalo vzgojo našega naroda na verski podlagi. Ni vse eno, gospoda moja, ali preskrbimo otroku samo pouk ali pa pouk na verski podlagi. V tem, da se vzgaja mladina na verski podlagi, ne vidimo samo koristi za ljudstvo, ampak za človeško družbo sploh. Pri nas na Koroškem nimamo takih šol. Pač je v vsaki ljudski šoli veronauk učni predmet. Ne govorim pa nikakor proti ljudski šoli kot taki, kot da bi se tam ne poučevalo veronauka. Toda sistem je tak, da je veronauk v naši šoli enak ničli. Popolnoma nemogoče je, da bi mogel doseči veroučitelj v veronauku tiste uspehe, ki jih zahtevamo mi, naše ljudstvo. (Posl. Starck: Ljudje vsled tega niso nič slabši v Sloveniji.) Tega Vi ne veste. Jaz na pr. sem prav dober, sem pa črn. (Veslost.)

Druga podlaga ljudskih šol ali manjšinskih šol je učni jezik in v tem smislu storijo oblasti, na Koroškem vsaj, vse, da se izognejo temu, kar hoče ljudstvo. Odkar se je vzbudila narodna ideja, imamo tudi na Koroškem dve stranki; eni pripadajo tisti, ki izhajajo iz našega naroda, ki niso posebni prijatelji duhovnikov, ki ne morejo ničesar vedeti in tudi ničesar nočejo slišati o narodni politiki, to so takomenovani nemškutarji, ki izhajajo sicer iz našega naroda, pa delajo proti lastnemu narodu. To so tisti, ki jih imaš ti (Kirchmayer. Op. ured.) v svojem koledarju svetnikov. (Bučna veselost.)

To je vendar popolnoma znano dejstvo, da je mogoče otroka v šoli poučevati le na podlagi materinega jezika, če hoče kdo imeti pri pouku sploh kak uspeh. To se pa ravno pri nas ne dogaja. V celi koroški deželi smo imeli po izkazu deželnega šolskega sveta pred kakimi šestimi leti 84 takozvanih utrakvističnih ljudskih šol. Danes jih bo morda kakih 90, ker se šole množijo. Kot Slovenci nimamo proti pomnože-

Podlistek.

Lepa vrtnarica.

(Francoski spisal J. Lavergne.)

V lepem poletnem jutru se je sprehajala Marija Terezija francoska, hčerka Ludovika XVI., po vrtih v Malem Trianonu, spremljana od svoje odgojiteljice, gospe pl. Polignac. Mlada princezinja se je dolgočasila, in njene lepe oči so iskale razvedrila. Nenadoma vzklikne:

„Oh, gospa, pogledjte to kmetico, ki krade moji materi, kraljici, vrtnice.“

„Visokost, motite se,“ odgovori gospa pl. Polignac, „Marion ne krade; to je hčerka nekega vrtnarja v Trianonu. Ima nalog, poreževati odcvetele vrtnice kraljice. Navadno začne svoje delo že ob jutranji zori in je že davno opravila, ko vstane kraljica. Pojdite in prepričali se boste, kako redno je pridno dekle.“

Pristopili sta bliže; mlada vrtnarica ji je spoštljivo pozdravila in je hotela oditi.

„Le ostanite, Marion,“ je povzela besedo gospa pl. Polignac, „in delajte naprej. Danes ste torej začeli malo pozneje nego po navadi?“

„Ne, gospa grofica,“ odgovori Marion, „ampak rožnikov je toliko, moj oče so jih našli več nego dva tisoč. Sicer sem že opravila.“

Košarico, ki jo je nosila na roki in je v njo spravljala ushkle vrtnice, je nesla v velik koš, ki je stal v bližini na samokolnici.

„Marion,“ jo nagovori princezinja, „prosim, povejte mi, kako je treba snažiti rožnike; to opravilo mora biti prav prijetno.“

Princezinja je vzela škarje in začela obrezavati, kar ji je prišlo pod roke.

„Dovolite, princezinja,“ reče Marion, „to je treba malo drugače začeti.“

Potem jo je poučila čisto na kratko, pa s tako spoštljivostjo in hkrati tako stvarno, da se je na mah prikupila gospe pl. Polignac.

„Je li res, da rastejo tudi divje vrtnice,“ vpraša princezinja. „Jaz še nobene nisem videla.“

„V Trianonu rastejo,“ odgovori Marion, „toda ne na kraljevem vrtu, ampak spodaj tam v bližini cedre v seči ob malem zelniku.“

„Rada bi jih videla,“ pravi princezinja. „Dovolite, gospa, da me Marion povede tja?“

„Kakor želite,“ odgovori gospa pl. Polignac. „Jaz grem z Vami.“

Princezinja je prišla Marion za roko in se podala na pot.

Divje vrtnice se ji niso zdele tako lepe, kakor si jih je prej mislila; zapazila je pa v seči druge cvetlice, ki so bile posebno lepe, in prosila je Marion, da ji iz njih splete venec. Ta se je požurila, da ji ustreže. Princezinja se je ogledovala v ribniku in je vzkliknila veselo:

„Kako lepo pokrivalo! Pokazala je bom kraljici. Recite, gospa, li nisem taka zelo lepa?“

„Visokost, Vi ste vedno lepi,“ odgovori grofica. „Ali to pokrivalo je čisto pohorsko, dvomim, da bo ugajalo kraljici, ki ima zelo fin okus!“

„Bomo videli,“ odgovori princezinja. „Najprej bom poizkusila pri prvi osebi, ki bo naju

srečala na povratku. Oh, tu prihaja ravno Jean de l'Eau*, vprašala ga bom, kaj meni on.“

Jean de l'Eau je dobil ta priimek, ker je bil njegov glavni posel, nositi vsak dan v Ville d'Auray studenčnico kraljici, ki ni marala za nobeno drugo pijačo. Jean je bil lep, priden dečko, močan kakor atlet, krotek kakor jagnje in kraljici, svoji krstni botri, zelo vdan.

„Jean de l'Eau,“ je zaklicala princezinja, „pojdi sem in me poglej! Ali me ni naredila lepe?“

„O,“ se je smejal Jean, „če bi Vaša Visokost vedeli, kaj imate na glavi, bi to takoj vrgli na smetišče.“

„Kaj pa je to?“ vpraša princezinja vznemirjena.

To je rastlina, ki jo uporabljajo reveži, da preverijo ljudi in si na umeten način naredijo rane s tem, da si s to rastlino naredijo obkladke na rokah in nogah. Smešno je videti to zelišče revežev na Vaši kraljevi glavi.“

Prestrašena je vrgla princezinja venec v stran in se oddaljila, poslušajoč s kislim obrazom modre opomine svoje odgojiteljice. Tudi Marion je šla, in Jean je pobral venec. „Princezinja ga je nosila in Marion spletla, shranil ga bom.“

Štiri leta pozneje, leta 1793., je bila Marion zarana na vrtu in je snažila rožnike, ki jih zaprta kraljica ni smela več videti. Zrasli so rožniki, in tudi Marion se je razvila v krasno osemnajstletno dekle. Bila je velika in krepko zra-

* Izgovori: Žan de Le, vodni Žan.

vanju šol ničesar, hočemo pa, da bo pouk za naše otroke na naših šolah na podlagi materinega jezika. Uvidevamo, da je uspešen pouk na podlagi otrokom tujega, nerazumljivega nemškega jezika popolnoma nemogoč. In ker zahtevamo proti temu odpomoči, je med nami in vlado in tudi med nami in tistimi, ki jih moji gospodje tovariši iz nemško-nacionalne stranke tako povzdigujejo v nebesa, razlika. Ti ljudje, ki sem jih prej opisal in ki o resnični vzgoji ljudstva, oziroma otrok prav nič ne razumejo, si v svoji odvisnosti od nemških matadorjev mislijo, da morajo tem služiti, sicer se jim bo v gospodarskem oziru godilo slabo. Ta stranka skoraj ne zasluži, da se jo imenuje, vključ temu se pa ozira nanjo vlada in kažejo nanjo naši nemško-nacionalni nasprotniki, kakor da bi ta stranka bila naše ljudstvo.

Hinavstvo vlade.

Sedaj pa prihaja vlada in nam trobi pri vsaki priliki: Vaši otroci morajo vendar znati nemški, in iz tega stališča izjavlja: Saj vendar ni drugače mogoče, nego da uvedem vaše otroke v takozvanih utraktivističnih, jezikovnomešanih šolah v nemščino. To pa je v kričečem nasprotju s pedagogiko; jaz do danes ne poznam utraktivističnega jezika. Otroka je mogoče vzgajati in učiti le v enem jeziku in ta je materni jezik otrokov. Da bi se naj naučili naši otroci na podlagi materinega jezika tudi nemški, temu se pač ne bo protivil pri nas noben „črni“, noben „klerikalec“; zakaj če bi bile naše ljudske šole urejene na podlagi materinega jezika, če bi se naši otroci učili torej nemščine na podlagi materinega jezika, bi jo mnogo bolje obvladali, nego jo danes. Mi nismo nasprotniki nemščine in bi bili morda nekoliko nespametni, ako bi bili. Vemo pač dobro, da je za človeka boljše, če zna dva jezika, nego če obvlada samo enega.

Pri nas se gre za vprašanje: Kako je treba otroke poučevati v nemščini, da bo pouk uspešen? Po sedanjem šolskem sistemu za manjšino na Koroškem ne pridemo nikamor, ker otroci ne znajo, ko zapustijo šolo, niti materinega jezika, niti nemščine v pismu in besedi. Nimajo nobenega veselja, nobenega smisla za svojo nadaljno izobrazbo ali čitanje, bodisi v nemščini, bodisi v slovenščini. Jaz sem s koroškim ljudstvom, z nemškim kakor slovenskim, v najožjem stiku, in vsi se pritožujejo, da otroci, ki so izstopili iz šole, nimajo prav nobenega veselja, nobene volje, da bi svojo izobrazbo, kolikor je sploh mogoče, izpopolnili in dopolnili. Vzrok pa niso ne otroci, tudi ne stariši, ampak ta preklicani šolski sistem, kakor ga imamo sedaj na Koroškem. (Poslanec Nagele: Glejte, v Št. Rupertu imate slovensko šolo, otroci, ki prihajajo iz te šole, tudi ničesar ne znajo. Tam jih poučujejo slovenski, kakor hočete Vi, so pa, ker se nič ne učijo, prisiljeni, hoditi v nemško šolo v Velikovec!)

Podpredsednik Pernerstorfer (zvoni): Prosim, ne se razgovarjati!

Posl. Grafenauer: Jaz sem s koroškimi tovariši v prav ozki zvezi in poznam razmere na zasebni ljudski šoli v Št. Rupertu pri Velikovec boljše kot Vi, gospod kolega! (Poslanec Nagele: Vi ste imeli tam vendar dve hčerki!) Imel sem

ščena in tako lepa in ponižna, da jo je moral vsak občudovati in spoštovati. Žalovala je tedaj ravno po svoji materi; bila črno oblečena, in njen otožni in zamišljen obraz je pričal o bolelosti, ki jo ji je povzročila smrt ljube matere. Lepa vrtnarica je bila v svoje opravilo tako zapletena, da ni zapazila, da se ji nekdo bliža.

„Gospodična Marion!“ jo nagovori nekdo.

Stresla se je.

„Kako, vi ste, Jean l'Eau! Kako ste prišli sem?“

„Oh“, odgovori ta, „v Parizu nimam več kaj opraviti. Kraljico so vtaknili v ječo, in sanskiloti (uporniki leta 1789.) so mi prepovedali donašati vode od Ville d'Auray. Zaman sem jih prosil dovoljenja za to. Grozili so mi, da me obglavijo, če se še enkrat prikažem pri vhodu. Tri dni sem se plazil okoli ječe in spoznavši, da je vse zaman, sem se vrnil semkaj. Upam, da boste prosili Vi svojega očeta, da me sprejme v službo.“

„Ubogi Jean“, vzdihne Marion, „ali ste postali republikanec?“

„Gotovo da ne“, odgovori Jean. „Četudi bi se ne bal Boga in bi mi kraljica ne bila botra, bi se mi studili ti razbojnik.“

„Dal Bog, da bi bili moj oče tak, kakršen ste Vi! Toda zašli so v slabo družbo; odkar so mati umrli, oče niso več kakor prej. Vsak dan zahajajo v klub in so stopili v zvezo z gostilničarjem, ki je najel hiše naše kraljice, da priredi tam javno plesno veselico. Skratka, jaz sem zelo nesrečna. Da bi vedeli, kako težko varujem svoje mlade brate! Zapiiram jih takorekoč. Skrbim zato, da so v postelji, če pridejo domov oče, po

tam dve hčerki — gotovo — in če bi bile jezikovne razmere na javnih ljudskih šolah na Koroškem take, kakršne so na tej zasebni šoli v Št. Rupertu pri Velikovec, potem bi bil šolski sistem na Koroškem celi državi v čast. Moji dve hčerki znate popolnoma slovenski in nemški v besedi in pisavi in nič več in nič manj ne zahtevamo tudi od javnih ljudskih šol. (Poslanec Nagele: Zakaj potem pošiljajo toliko otrok iz slovenske šole v Št. Rupertu v nemško šolo v Velikovec?) Gospod tovariši, molčite raje o tem! Meni je to prav dobro znano, pa ne dotaknimo se raje te zadeve, ne spada k stvari; zasebno Vam bom sporočil, zakaj da jih toliko izstopi in gre v mestno šolo v Velikovec. (Medklici.)

Vse oblasti so nam sovražne.

Na Koroškem ni oblasti, ki bi nam le nekoliko šla na roko, nasprotno, kamor se ozremo, imamo same nasprotnike. Pred približno 40 leti smo oddali pritožbe, pred kakimi 15 leti smo vložili peticije, ki pa še danes čakajo v ministrstvu rešitve. (Čujte, čujte!) Opetovano sem že govoril v naučnem odseku zaradi rešitve prizivov šolske občine Strojna, potem zaradi rešitve priziva šolske občine Vogrče, nadalje zaradi rešitve peticije iz Globasnice (Šmihela) — da, v ministrstvu so mi najboljšje obljubovali, zatrdili so mi najreelnejšo in najhitrejšo rešitev zadeve, toda zdi se, da sedijo tudi v naučnem ministrstvu taki patrioti, izmed katerih pišeta dva cel mesec „i“ in 31. dan še manjka pike na njem. (Veslost.) Koroškim Slovincem, kakor sem že povdarjal, ni na tem, da bi odpravili iz šol nemščino. Jaz tudi nisem učitelj, da bi vam mogel sporočiti in povedati, v katerem šolskem letu se naj prične pouk v nemščini. To bi bila zadeva tistih činiteljev, ki so poklicani, da izobrazujejo ljudstvo, je povzdigujejo in osiguravajo obstoj ljudstva, in to je v prvi vrsti deželni šolski svet koroški. Za enkrat hočem preiti učiteljske. Koga pa imamo kot zastopnika v deželnem šolskem svetu? Niti človeka! (Veslost.) Slovenci v deželnem šolskem svetu sploh nismo zastopani in tako je bolj nego samo ob sebi umljivo, da rešujejo želje in pritožbe koroških Slovencev na tak zaničljiv način, kakor se dandanes res dogaja. (Dalje sledi.)

Slovensko šolsko društvo v Celovcu in družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Dalje.)

Gosp. dr. Žerjav je ta naš odgovor bagateliziral z opazko: „nato je odbor Slov. šol. društva poslal še odvetniško plemiko“. Obžalujemo gosp. doktorja, da se v naš položaj ni uglobil vsaj toliko, da bi nas mogel umeti — pošteno slovensko javnost pa prosimo, naj blagovoli uvaževati sledeče:

1. Nasprotje med sklepom družbinega ožjega odbora dne 19./2. in med nam vposlanim pismenim obvestilom z dne 20./2. t. l. nas je presenetilo in zabolelo v dno srca;

2. z zahtevo, naj Slov. šol. društvo opusti snovanje svojih podružnic, snovanje in oživljanje

navadi pijan. Ne upam svetovati, Jean, da bi ostali tukaj; ali bi morali občevati z druhaljo ali pa bi Vas javili kot aristokrata, in potem gorje Vam! Boljše je, da greste od tod.“

„K vojakom pojdem, gospodična. Raje se vojskujem, nego da bi gledal grozovitosti, ki se godijo. Pariz je pravi pekel.“

„Trianon ni nič boljši“, reče Marion. „Če bi mi ne bilo za svoje brate in vrtnice, bi bila raje mrtva. Vi morate oditi, Jean, bojim se za Vas. Če bi vedel tisti živinski Renaud, da ste tukaj, bi bili v nevarnosti. Imenujejo ga Bruta. On je klubov načelnik, in on je tudi tisti, ki je zapeljal mojega očeta.“

„Ali Vam še dvori?“ vpraša Jean obledevši.

„Žalibog da. Ali ne upa si preveč; čutil je že na svojih grdihih licih mojih pet prstov. Ne bojim se ga. Bodite brez skrbi, Jean. Samo proč morate!“

Šla je v cvetličnjak in zaprla za sabo vrata. Tudi Jean se je oddaljil s hitrimi koraki; še isti večer je postal vojak. (Konec prihodnjit.)

Smešničar.

Neki ošaben nemški „gigerl“ sreča nekoč lepo slovensko deklico, ki je ravno nesla perilo. Iz radovednosti jo vpraša: „No! Diendle, wo denn hin?“ Dekle se hitro obrne in ježno reče: „Kaj! ti ded plesnov, boš »dro« ti hin.“

„Mir“ je edino glasilo koroških Slovencev!

družbinah podružnic pa naj prepusti edino le družbi sv. Cirila in Metoda, nas je družba hotela popolnoma izključiti od „vsakega dela na šolskem in izobraževalnem polju“ (besede iz gosp. dr. Žerjavovega tajnega poročila) na naših lastnih tleh in ob času, ko smo si za to delo ustanovili posebno šolsko društvo;

3. ker je družba sv. Cirila in Metoda podružnice in delovanje v podružnicah prisvajala izključno sebi, ko smo do sedaj tukaj delovali skoraj ravno tako izključno mi, smo iz tega morali spoznati, da družba ali vsaj nekateri v družbi s svojimi podružnicami zasledujejo namene, ki bi utegnili razdreti narodno edinost na Koroškem — vse to uvažuj slovenska javnost in pridene še dejstvo, da **kdor na Koroškem skuša narod politično cepiti, dela za nasprotnika**, — in naš odgovor ti ne bode gola „odvetniška polemika“, ampak vse kaj drugega. Jasno ti bode, kakor je bilo jasno nam, da v teh razmerah in okoliščinah so podružnice, vseeno katere družbe, za nas **biti ali nebiti**, in da zavoljo tega nismo mogli in nismo smeli drugače odgovoriti.

Žal, da je naše razloge omalovaževalo tudi vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda, ker je naše želje in zahteve — gosp. dr. Žerjav bi rekel: „regularno“ odklonila v pismu z dne 14./5. 1909, št. 961, tako:

„Cenjenemu Slovenskemu šolskemu društvu za Koroško v roke predsedniku gospodu Mateju Ražunu, župniku pri sv. Jakobu v Rožu.

Dopis cenjenega društva z dne 22./4. t. l. (odgovor na predloge naše družbe v zadevi skupnega in složnega delovanja obeh društev) se je v vodstveni seji družbe sv. Cirila in Metoda dne 13./5. t. l. ob udeležbi prvomestnika, prvomestnikovega namestnika g. L. Svetca, vodstvenih članov dr. Bleiweisa viteza Trsteniškega, Črnagoja, dr. J. Svetine, Iv. Vrhovnika, dr. Žerjava in članov nadzorstva dr. Fr. Ilešiča in dr. V. Ravniharja vzel v mirno in prav temeljito pretresovanje.

Vsi govorniki so poudarjali, da žele pravega sporazumljenja med obema društvoma in skupnega delovanja, a prišli so brez razločka vsi do zaključka, da družba vseh stavljenih jej pogojev ne more sprejeti. Posebno se je poudarjalo, da se družba sv. Cirila in Metoda ne more odreči pravici, ki jo že ima in katere se je doslej že posluževala, namreč pravici, tudi na Koroškem ustanavljati nove podružnice in vzbujati že obstoječe h krepkemu delovanju.

Poudarjalo se je dalje, da družba sv. Cirila in Metoda ne more pritrditi zahtevi, da bi na Koroškem ne imela iz lastne inicijative ničesar storiti, da bi za Koroško morala biti le „nek finančni minister“, ki bi na vsako zahtevo moral dajati denar (ne glede na to, ali ga ima ali ne), pri tem pa o njega uporabi ne bi imel ničesar govoriti.

Glede na to, da družba sv. Cirila in Metoda iskreno želi trajnega sporazumljenja med obema društvoma; glede na to, da je družba že v zadnjem svojem dopisu cenjenemu šolskemu društvu izrazila svoje simpatije in stavila tudi predloge, s katerimi bi se doseglo sporazumno, skupno in ne samo za Korošce, marveč za vse slovenstvo koristno delovanje; glede na to, da se sporazumljenje med obema društvoma utegne po ustmenih dogovorih lažje in bolj zanesljivo doseči, kakor potem dolgega dopisovanja, se je v vodstveni seji naše družbe soglasno sprejel predlog, da se cenjeno Slov. šol. društvo naprosi, da skliče zastopnike obeh društev na ustmeni pogovor bodisi v Celovec ali k Sv. Jakobu v Rožu ali kam drugam.

V slučaju, da cenjeno šolsko društvo temu predlogu pritrdi, je vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda za svoje delegate k temu pogovoru določilo svojega prvomestnika Andreja Senekoviča, tajnika dr. Gregorija Žerjava in člana nadzorstva dr. Ferd. Müllerja, odvetnika, in Ivana Scheinigga, c. kr. vladnega svetnika, oba v Celovcu. Resultati ustmenih pogovorov bi dobili še le takrat veljavo, ako njih odbora obeh društev pravilno pritrdita; brez tega pritrdila bi bilo pogajanje za delegate neobvezno.

S tem svojim predlogom upa družba sv. Cirila in Metoda ustreči tudi cenjenemu Slov. šolskemu društvu in prosi, da mu isto pritrdi ter v prav kratkem času skliče družbene gori imenovane delegate na ustmeni pogovor.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 14./5. 1909.“

Slovensko šolsko društvo je šlo pač do skrajne popustljivosti, ko se je odpovedalo svojim lastnim podružnicam in je zahtevalo le, da kakor so doslej delovali koroški rodoljubi, odslej ono deluje v podružnicah družbe sv. Cirila in Metoda — družba sv. Cirila in Metoda pa je vztrajala na stališču, „da se ne more odreči pravici, tudi na Koroškem ustanavljati nove podružnice ter vzbujati

Vzemite,

ako imate nahod, hripavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“. Sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem lekajočem, kašelj utehajočem, oživljajočem učinku. Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron, dve dvanajsterici Stubic. Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem lekajočem, kašelj utehajočem, oživljajočem učinku. Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron, dve dvanajsterici Stubic. Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

jati že obstoječe h krepkemu delovanju": čemu potem še nadaljnjih pogajanj ter ustmenih razprav?

Tudi je vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda za svojega delegata za ustmeni razgovor med drugimi določila gosp. Ferd. Müllerja, onega gosp. Müllerja, katerega na glavni skupščini v Bohinjski Bistrici nismo volili mi kot svojega zastopnika, ampak so ga nam drugi usilili, med tem ko je prezrla od nas izvoljenega preč. gosp. prošta Gregorija Einspielerja; onega gospoda dr. Müllerja, ki si s svojim „Korošcem“ prizadeva na Koroškem med nami napraviti razdor, ki bi utegnil, ako bi se posrečil, slovenstvo na Koroškem za vselej pokopati politično in narodno!

Tako se ne zidajo mostovi do sporazumljenja! (Dalje sledi.)

Darovi.

Za podljubeljski „Delavski dom“:

191—194. Č. g. Grobelšek Ivan, župnik, Gomilsko	K 20—
195. G. Ivan Zotter, učitelj, Gomilsko	6—
196—199. Vlk. g. Ant. Pelnar, župnik v Št. Stefanu na Zili	20—
200. Iz nabiralnika v gostilni pri Kušarju v Celovcu.	5—
201. Č. g. Peterman, župnik na Otoku	5—
202—206. Izobraževalno društvo v Št. Janžu	25—

Iskrena prošnja.

Hitro se nam bliža zima, mraz. Še celo odrastli stiskamo se okoli mamke-peči. Le ubogi deci ni prizaneseno, dolžnost jo tudi v tem bridkem času kliče v šolo. Burja brije črez ravan, mraz pritiska, pot do šole pa je dolga. Komu bi se ubogi otroci ne smilili do srca, ki tako slabo oblečeni tudi pozimi zvesto spolnjujejo obveznost šolskega obiskovanja! Večina naših našo „Narodno šolo“ obiskujočih 212 otrok so pa otroci ubogih starišev, ki nujno potrebujejo za zimski čas obuvale in tople obleke. Naznanjamo zato p. n. dobrotnikom naše slovenske šolske mladine, da nameravamo napraviti tudi letos in sicer na kvaterno sredo, dne 15. decembra t. l., na korist ubogih otrok naše šole običajno božično slavnost. Obsežne priprave za to slavnost so že v polnem tiru. Zaupljivo se obračamo tedaj do preblagih src slovenskih rodoljubov in rodoljubkinj z iskreno prošnjo, da naj blagovolijo tudi letos priti nam na pomoč z obilnimi darovi v blagu, sosebno pa v denarju. Ker pa je čas do nameravane slavnosti že zelo kratek in nakupovanje in razvrstitev darov za toliko otrok naše č. šolske sestre zelo mnogo časa in truda stane, tedaj dodamo še to prošnjo, da se nam blagovolijo darovi prav kmalu poslati. Za vso naklonjenost in darežljivost se že v naprej iskreno zahvaljujemo.

V Št. Rupertu pri Velikovem, dne 17. nov. 1909.

Vodstvo „Narodne šole“.

Koroške novice.

Za velikovsko „Narodno šolo“ družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je darovala „Hranilnica in posojilnica“ v Velikovem 100 kron. Lepa hvala!

C. kr. demonstrante božajo. Nemški listi poročajo, da je ustavljena disciplinarna preiskava proti železniškemu uradniku Otonu Rösslerju, ki je demonstriral na Brnci. Da stvar ne bo zapala, in da se bo izvedelo, kako odobravajo državne oblasti najhujše demonstracije nasproti Slovincem, za to jamčimo.

Značilno za Bienenrthov sistem je, da smejo vladni listi pod Bienenrthovo vladno o Slovincih poročati vse neresnice drugih listov, popravijo pa nobene. Tako je tudi uradna „Klagenfurter Ztg.“ javila strmečemu svetu vest, da je redar aretirал g. Antona Erata zaradi poloma na celovškem kolodvoru. G. Erat je poslal listu popravek, pa ga isti ni sprejel. Kakor smo izvedeli, bo g. Erat „Klagenfurter Ztg.“ vsled tega tožil.

Na naslov c. kr. dvornega svetnika Wagnerja v Beljaku. Brnčani smo že pred kakimi štirinajstimi dnevi poslali osebno železniškemu ravnatelju v Beljaku obširno utemeljeno pritožbo nad obnašanjem c. kr. železniških uradnikov ob priliki otvoritve našega „Tamburaškega doma“. Posebno smo v pritožbi protestirali proti početju brnškega postajnega mojstra Peternella. Kar je ta človek počenjal pri tedanjih demonstracijah, je nekaj nezasišanega, da bi bil povsod drugod kratkomalo nemogoč. Slovenski uslužbenec, ki

bi si samo stoti del tega dovolil, kar si je dovolil Peternell, bi nemudoma prišel v disciplinarno preiskavo, in najmanjša kazen bi bila zanj takojšnja premostitev. Nemški uslužbenci pa imajo očitno posebne privilegije. Peternell je vkljub naši pritožbi še sedaj tu na Brnci. Vprašamo sedaj opravičeno gospoda železniškega ravnatelja v Beljaku, je li brnška postaja postala politična eksperimentura vsemenskega „Volksrata“? Na Brnci smo imeli skoraj zmiraj nemške uradnike in poduradnike, a še nikdar nismo imeli povoda, se pritoževati nad njimi. Bili so pošteni in kulantni, zato je bilo ljudstvo z njimi tudi zadovoljno brez ozira na njihovo narodnost. In g. dvorni svetnik Wagner naj bo prepričan, da tudi ti uradniki niso imeli nikoli vzroka, se nad nami pritoževati. C. kr. političnih hujskačev pa na naših tleh absolutno ne trpimo. Slovenski prebivalci nismo volje, da bi dopustili hujskanje kakega privandranega železniškega uslužbenca, ki je tudi z našimi groši plačan. Zahtevamo tedaj še enkrat na tem mestu v vsu odločnostjo, da se Peternella nemudoma premesti in naših krajev. Če pa gospod železniški ravnatelj nikakor ne bo hotel ugoditi naši skoz in skoz upravičeni zahtevi, potem bomo tudi njega zadržanje smatrali za strankarsko demonstracijo in provokacijo. Ker pa si takih skandalov od strani visokih državnih uradnikov nikakor ne bomo pustili dopasti, pa bo tedaj dolžnost slovenske delegacije, da to dvojno lice c. kr. železniškega ravnateljstva v Beljaku primerno ilustrira v dunajskem parlamentu.

Slovensko kršč.-soc. delavsko društvo v Celovcu priredi v nedeljo, dne 12. grudnia 1909, v „Rokodelskem domu“ (Neue Weltgasse 22) Miklavžev večer. Začetek točno ob 1/2 8. uri zvečer. Igrala se bo šaloigra „Urban Debeluhar“. Kdor se hoče enkrat pošteno nasmejati, naj nikar ne izostane. Nastop Miklavža s spremstvom. Med dejanji svirajo tamburaši in poje moški zbor. Vstopnina: Sedeži prvih vrst 80 vin., drugih vrst 40 vin. Stojšča 20 vin. Miklavž je obljubil velike in majhne otroke letos bogato obdarovati. Vse one gospode in gospe, ki hočejo znanca ali otroke obdarovati, prosimo, da bi blagovolili dotične zavoj, opremljene z natančnim naslovom, vsaj do nedelje popoldne poslati v „Delavski dom“. Kosarnske ulice 30. Vstopnice (predprodaja) se dobijo pri društvenem tajniku. Ker obeta biti večer vsestransko zabaven in zanimiv, prosimo vse prijatelje, da bi razvili vsestransko agitacijo. Na svidenje torej v nedeljo zvečer!

Dr. Pupovac, prejšnji krščansko-socialni deželni poslanec, je dobil od železniškega ministrstva dovoljenje za tehniška pripravljalna dela za elektriško železnico od kraja Spital ob Dravi v Milstatt.

Rezervisti-domobranci, pozor! Orožne vaje pri domobranskem pešpolku št. 4. se bodo prihodnje leto začele: 15. aprila, 18. maja ali pa 18. junija. Vsakemu je dano prosto si izbrati eno od teh treh dob; treba se mu je samo do konca decembra zglašiti pri občinskem predstojništvu.

Prevalje. (Na našem kolodvoru) vladajo vsekako čudne razmere. Da ravna sam mlad uradnik, kateremu raste pod nosom še le prvi mah, s strankami kakor kak turški paša, smo od uradnikov nemškega kova v slovenskem delu Koroške že navajeni. Toda nekaj drugega je, če mora tudi c. kr. urad — pošta — občutiti, da so mogočni ti le gospodje s čepico na glavi in zvezdicah na stoječem ovratniku. Kdor ima veselje iskati smešne prizore za naše šaljive liste, ta naj gre enkrat zjutraj ali zvečer na kolodvor in videl bo na lastne oči, kako frčijo poštna pošiljatve, vržene od spretnih rok uslužbencev prevaljskega poštnege urada, črez — plot, ker naprej morajo, a durice so zaprte. Gospodine Pristou, ki se tako radi štlute za vestnega in skrbčnega občinskega nadočeta, vzemite vsaj enkrat brezovo metlo ter pometite pošteno.

Podljubelj. (Odgovor.) Čuka poznamo po skovikanju, Čauka pa po pisariji. Naj se že zgleda v „Freie Stimmen“, „Stajercu“ ali v „Arbeiterwille“, povsod se opazuje ista plitvost, (hujšega izraza se ogibljam, da ne zabredem v ton, kakor ga ubira v pisavi gospod Ivan Čauko, nadučitelj v Podljubelju). Seveda od „hortibolskega Lipa-na“, kakor se sam imenuje, se pravzaprav kaj drugega pričakovati ne more.

Odkod naj tudi vzame? Kar pove, je vse pobral pri drugih. Povrh pa še ima to smolo, da slovenščine tudi ne zna pravilno pisati, o pesništvu nima pojma, dasiravno si zavoljo tega Bog ve kaj vse domišlja. Naš nadučitelj je torej mož, ki uči naše otroke, ne zna pravilno pisati ne nemški ne slovenski, in vendar je bogato plačan za svojo učenost. Za zdaj enkrat mu damo ta odgovor: Ko bodele znali kot nadučitelj pravilno pisati, bodisi že nemški ali slovenski — najbrž tega ne ućakamo — če pa le bo kdaj, in če bodele delali pravilne verze, mogoče, da se nam bode takrat vredno zdelo odgovarjati. Do tačas pa z Bogom!

Podljubelj. (Igra.) Dež nam je napravil nekaj škode. Lilo je tako, da še nihče od doma ni mogel. Vendar pa se je še nad 100 ljudi nabralo v „Domu“. Igra se je igrala vseskozi izvrstno, posebno je ugajalo krasno petje in burni in smešni prizori med Agato (gdč. Kulnik) in Cvirnom (Bizer). Prvič je to pot nastopilo nekaj novih moči, ki so se izkazale kot jako spretni igralci. Prihodnja igra na Štefanovo. Po igri je nastopil Miklavž, ki je po pomenljivem nagovoru delil dobrote med dobre in kazni med hude.

Sele. (Imenovanje častnih občanov.) Občinski odbor je v svoji izredni seji dne 28. listopada t. l. soglasno in z velikim navdušenjem imenoval štiri častne občane, in sicer: Našega velezaslužnega državnega in deželnega poslanca, g. Franca Grafenauerja; za našo občino posebno zaslužnega g. dr. Janka Brejca; g. dr. Ivana Šusteršiča zaradi njegovih velikih zaslug ob ustanovitvi Vseslovenske ljudske Stranke, katera je za nas obmejne Slovence velikega pomena, in prečastitega gosp. župnika na Jezerskem, Ivana Lubeja, bivšega župnika v Selah, v hvaležni spomin na njegovo požrtvovalno delovanje v cerkvi in poučevanje mladine, ker tačas še ni bilo šole v Selah.

Beljak. (Velika nesreča pri zidanju.) Dne 2. decembra je razgal pri novi šoli v Lipi ob Beljaku betonski strop zid. Pri tem so padli delavci, zidarji in tesarji, s tretjega nadstropja v globočino. Dva sta bila ubita, med temi Janez Vernik z Zile, priden in pošten mož. Drugi so bolj ali manj poškodovani. Čudno pa je res, kako se dandanes zida, da se stropi kar rušijo. Kaj pa če bi se pozneje na deco!

Velikovec. (Miklavžev večer), ki ga je priredilo dne 5. decembra društvo „Lipa“, se je nad vse pričakovanje najizbornejše obnesel. Vkljub temu, da je bilo vreme zelo slabo, so se napolnili obširni prostori „Narodnega doma“ do zadnjega kotečka. Pozdravili smo prvokrat v svoji sredi g. učitelja iz „Narodne šole“ v Št. Rupertu, Ant. Peska, ki je ob enem nastopil tudi kot govornik. Poudarjal je: Boj smo imeli Slovenci od nekaj; poprej je odločevala kruta pest naših nemških nasprotnikov, zlasti grajščakov. Danes bijemo boj „z uma svitlim mečem“. Zato pa nam treba izobrazbe. Tudi kmet mora biti izobražen. S tem je potreba začeti že pri mladini. Zahteva po narodnih pravicah je boj za kruh naših sinov. Govorimo povsod slovenski! Lepemu govoru se je živahno pritrjevalo. Za govorom so uprizorili naši vrli in navdušeni mladeniči dve šaloigri. Vsi so prav dobro rešili svoje naloge; pozabiti pa ne smemo pohvaliti Fl. Stornika, ki je s svojo prirojeno komiko vzbudil nepopisno veliko smeha. Za igrama je nastopil „Miklavž“, ki je obdaroval mnogobrojno množico pridnih otročičev. Seveda je tudi „parkelj“ napravil tu in tam strah, po drugi strani pa spet povzročil precej smeha. Tako smo zopet preživeli par uric v nedolžnem razveseljevanju in kratkočasu v senci „Lipe“.

Velikovec. „Narodni dom“ v Grebinju je od zadnje nedelje zopet odprt. Zmagala je vendar pravica. Nasprotniki in njih vodja so dobili strašno po nosu. To je Mannerjeva druga blamaža.

Velikovec. (Nemec sme, Slovenec ne.) Na novo nastavljeni slovenski učitelj na Narodni šoli v Št. Rupertu je nastopil na Dješkah kot govornik in pozival ljudstvo k izobrazbi. Takoj so nekateri začeli njegov nastop kritikovati v lutroviski „Allg. Bauernzeitung“. Hinavski nemškutarji, kaj pa rečete k temu, da je teden poprej novodošli učitelj na velikovski mestni šoli Wiegele pri Lipniku (Lindenwirtu) govoril zoper „Mohorjeve bukve“? Ravno „Mohorjeva družba“ je storila za pravo izobrazbo med slovenskim ljudstvom stokrat več, kakor vsi nemškutarski učitelji na Koroškem. „Mohorjeve bukve“ imenuje omenjeni gospod, da so „dvomljive vsebine“. Gospod učitelj, kako morete to reči? Ali ste že

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu: Franckovem: kavnem prdatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

Tovarniška znamka.

brali kako tako knjigo? Morebiti je še videli niste od znotraj! Kritikovati se more le stvar, ki jo človek dobro pozna. G. Wiegela, ali je to izobrazba, da v šoli rabite izraz „windisch“? Kot vzgojitelj boste sami znali odgovoriti! Ker ste vi napadli, smo mi napad odbili.

Velikovški Wiegela, prej vogrški Wiegela, najbrž upa zopet v kratkem avanzirati. Iz izkušnje dobro ve, kako se mora stvar prijeti. Zato je svoje Slovincem sovražno delovanje, odkar je v Velikovcu, kar podvojil. Zdi se, da mož dobro pozna deželne šolskega nadzornika Bendo.

Politični shod v Grebinju minolo nedeljo je bil povoljno obiskan, dasi bi bil brez dvoma še bolje, da shod ni bil napačno razglašen. Posl. Grafenauer je govoril o državnem zboru, deželnem gospodarstvu in občinskih volitvah. G. dr. Brejc je govoril o sedanjem vladnem sistemu, kako vlada sama ljudstvo radikalizira in sama skrbi, da se prežene mir iz dežele, in je tudi pri tem kazal na slučaj Brnca, na postopanje šolskih oblasti nasproti slovenskim učiteljem in na postopanje vlade glede gostilniške koncesije v grebinskem „Narodnem domu“. Vsled splošne in enake volilne pravice so se razmere silno spremenile. Desettisoč slovenskih volilcev je z glasovnicami v rokah dokazalo, da odobravajo politiko slovenske stranke in da ni delo nekaterih hujšakačev, kakor radi trdijo nasprotniki, temveč prava ljudska politika. Koroški Slovinci danes nismo več osamljeni, odkar obstoji „Vseslovenska ljudska stranka“; postali smo od tedaj zopet del slovenskega naroda. Končno je pozival volilce, da storijo pri občinskih volitvah svojo dolžnost. Ljudstvo je bilo zelo navdušeno. Shod se je vršil v gostilni „Narodnega doma“, ki so jo tisto jutro odprli vsled posredovanja g. župana in deželnega poslanca Florijana Ellersdorferja, ki je s tem zaprl usta tistim, ki so vpili, da „Narodni dom“ ne bo nikdar dobil koncesije.

Št. Rupert pri Velikovu. (Pridite na božičnico!) Letošnja božičnica naše „Narodne šole“ obeta posebno sijajna postati. Dečki četrtega razreda bodo pod spretnim vodstvom gosp. učitelja Peska uprizorili šaloigro „Zdaj grem sem, zdaj pa tje“, ki bo vzbudila gotovo mnogo smeha. Poseben užitek pa bo nudila po deklicah predstavljena krasna ali zelo težavna spevoigra jezuita P. Schütha, katero je nam iz posebne naklonjenosti do naše šole pesniškodovršeno v slovenščino prevedel naš podjunski rojak, č. g. Gregor Rožman, duhoven zdaj v Avguštinu na Dunaju. Pevske vaje in vaje za igro se vršijo po č. sestrah že dolgo časa; č. sestre so tudi napravile za veliko število igralk, čednosti in škrate, celo novo krasno obleko. Da bodo udeleženci mogli lažje slediti igri, povemo v sledečem na kratko njeno vsebino. Dušica, ki noče več Bogu služiti, zbeži v gozd. Angel varih in čednosti pobožnost, ljubezen do Boga in kes jo rotijo in svarijo, da naj ostane Bogu zvesta. Njim se pridruži tudi pevajoči zbor drugih čednosti, ali ves trud je zaman. Kmalu obkoli dušico pevajoči in plesoči zbor peklenskih škratov, ki se prizadevajo na vso moč dušico zapeljati v greh. Nato nastopita še satanova pomočnika Puk (lahkomišljenost) in Pol (trmoglavost) in končno kralj pekla, sam satan, ki obljubi dušici, ako mu služi, razodeti neko skrivnost. Še enkrat dušico odločno ali brez uspeha svarijo angel varih in čednosti. Zdaj pokaže satan dušici obljubljeno skrivnost, namreč odprto peklensko žrelo. Dušica se tega pogleda silno prestraši. Ob enem prihitijo škrati, ki dušici zelo omažejo obleko nedolžnosti, jo celo raztrgajo in dušico na tla pobijejo, kjer kakor mrtva obleži. Od daleč se resno-slovesno čuje cerkvena žalostinka „Miserere“. Dušica polagoma zopet oživi. Angel varih in čednosti pridejo, dušico tolažijo in jo peljejo k božičnim jaslicam, kjer dobi dušica zopet dušni mir in pomiloščenje. Naznanjamo, da se boste tudi letos vršili dve predstavi, prva dan poprej v torek, dne 14. t. m. in, glavna predstava na kvatno sredo, vsakokrat ob drugi uri popoldne. Udeleženci iz bližnje naše okolice se lahko predstave že v torek udeležijo, ostali pa na kvatno sredo. Pridite tedaj, slovenski rodoljubi in rodoljubkinje iz vseh krajev našega slovenskega Koroškega, posebnost iz bližnje naše Podjunske doline, v prav obilnem številu na našo lepo narodno slovesnost. Na svidenje tedaj na kvatno sredo!

Št. Štefan pri Velikovu. Mežnarjevega Zepeja vprašamo, kako more biti naročnik in bralec „Allg. Bauernzeitunge“, ki v vsaki številki oznanja lutrovske božje službe. Saj je Zepej menda katoliško krščen!

Priporočujemo našim družinam
Kolinsko cikorijo.

Društveno gibanje.

Globasnica. Kat.-slov. izobraževalno društvo priredi na praznik sv. Štefana zborovanje v prostorih Šoštarjeve gostilne ob 3. uri popoldne. Na sporedu je govor, govornik iz Prevalj, petje in prelepa igra: „Na betlehemskih poljanah“. Igra je krasne vsebine, ker predstavlja rojstvo Zveličarjevo, zato vabimo tem potom vsa sosedna narodna društva, in sploh vse prijatelje našega društva, da se udeležijo polnoštevno naše božičnice. Ker so s prireditvijo igre združeni precejšnji stroški, se bo pobirala vstopnina, za neude 40, oziroma 20 vinarjev za osebo. Člani so vstopnine prosti.

Vabilo. „Izobraževalno kmetско društvo za Rudo, Št. Peter in okolico“ vabi svoje ude in prijatelje društva na svoj drugi letni občni zbor, katerega priredi na tretjo adventno nedeljo, to je dne 12. decembra 1909, v gostilniških prostorih g. Pavla Rupp pd. Fišerja v St. Martinu popoldne po blagoslovu. Spored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Slučajnosti in 6. Govori. Obilno udeležbo pričakuje odbor.

Vabilo

k

štirinajsti slavnostni božičnici

ki se priredi

u „Narodni šoli“ družbe sv. Cirila in Metoda

v Št. Rupertu pri Velikovu

na kvatno sredo, dne 15. decembra 1909. leta

ob 2. uri popoldne.

Spored:

1. Slavnostni govor. Govori Mesner Jurče.
2. Petje: »Božična«.
3. Deklamacije:
 - a) »Božično drevo« (Lager Maks);
 - b) »Jezušček v gozdu« (božični prizor, trogovor);
 - c) »Novoletna« (Rutar Andrej, Miklav Pavlica);
 - d) »Sveti večer je vasoval« (Ovšan Tonč);
 - e) »Mačka, miš in miška« (Hafner Mirica, Taupe Malči in Merčjak Bertica);
 - f) »Novoletna« (Primuš Micka).
4. Petje: »Koroška narodna«.
5. Spevoigra: »Dušica v gozdu« v treh dejanjih, uprizorijo deklice.
6. Petje: »Rožmarin«, Ferjančičev.
7. Druga igra: »Zdaj gre sem, zdaj pa tje«, igrajo dečki 4. razreda.
8. Petje: »Venec narodnih pesmi«, sestavi Fr. Kimovec.
9. Zahvala za darila.
10. Razdelitev božičnih daril.

K obilni udeležbi vabi častite rodoljube in prijatelje slovenske šolske mladine

vodstvo »Narodne šole«.

Književnost in umetnost.

Dr. Anton Chlondowski. Božične pesmi za mešan zbor. Založila „Katoliška Bukvarna“. Cena partituri K 1.30. — Skladatelj nam podaja tri slovenske in eno latinsko božično pesem; skladbe so boljše vrste, motivi domači, kretnja živa, zategadelj se bodo pesmi kmalu udomačile in se zamorejo toplo priporočati slovenskim korom. — Nekateri alterirani sekstakordi so malo trdi; tudi naj tenor v zadnji pesmi poje zadnje tri note a mesto d-cis, cis. S tem se pride v okom podvojeni terci in je zadnji akord poln.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in k. Ap. Veličanstva.

XXVII. c. k. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.386 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 514.800 kron.

Glavni dobiček iznaša

200.000 kron
v gotovini.

Zrebanje se vrši nepreklicno dne 16. decembra 1909.

= Ena srečka stane 4 krone. =

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstraße 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti zrebanja za kupce srečk brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. k. ravnateljstva loterijskih dohodkov
(oddelek za državne loterije).

Kaj je novega po svetu.

Blizu 15.000 deklet prodajo trgovci z žensko mladino vsako leto v Severno Ameriko, med njimi tudi mnogo deklet iz Avstro-Ogrske. Povsod imajo svoje agente, zlasti ob pomorskih mestih. Najraje se lotijo deklet, ki potujejo same in so jim kraji neznani. Dobrikajo se jim kot najboljši ljudje, ki jim iz usmiljenja hočejo preskrbeti službo. Peljejo jih potem v hiše, iz katerih se ne morejo več rešiti. Stariši naj ne puste nikdar samih deklet na daljša potovanja. Dekleta, zlasti ona, ki iščejo službe, naj nikdar ne zaupajo vsiljivim tujcem.

XXVII. državna loterija. Dne 16. decembra t. l. se vrši zrebanje XXVII. državne loterije za skupne vojaške dobrodelne namene. Ta loterija izkazuje 18.386 dobitkov v skupni svoti čez pol milijona, med temi glavni dobiček za 200.000 kron; vsi dobitki se izplačajo v gotovini. Srečke po 4 krone se dobijo v tobačnih trafikah, loterijskih kolekturah, menjalnicah itd.

Ženski klobuki, široki kakor rešeta, so postali moderni. Smeh sili človeka, če vidi, kako se rinejo na pr. na vlak, da spravijo svoja mlinška kolesa skozi vrata. Na hodnikih sploh nikdar nisi varen, da te tako rešeto ne žokne pod nos. Neki angleški zdravnik je začel gonjo proti tem modernim klobukom, češ, da so zdravju škodljivi. Morda se mu posreči rešiti mestne dame te strašne mode.

Dober tek! Zdrav želodec imamo in nimamo več bolezni ne tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko „Elsa-kroglice“. Po izkušnji Vam svetujemo, da jih poskusite; one odpravijo zapenčenost in pospešujejo prebavo. 6 škatel franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko.)

Sežiganje mrličev je v Avstriji postavno prepovedano. Lansko leto je predaval po nekaterih mestih, tudi v Celovcu, dr. Zenker, prostozidar z Dunaja, o sežiganju mrličev. Na Nemškem imajo že v nekaterih krajih naprave za sežiganje mrličev. Ljudje, ki jim pokopavanje mrličev kot pristno cerkven obred ne ugaja, bi radi mrliča sežigali. V Pragi je hotela neka svobodomiselná družba postaviti naprave za sežiganje mrličev, pa se ji to ni dovolilo. Propadla je v vseh inštancah.

Tržne cene v Celovcu

2. grudnia 1909 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)	
	od do		K v	
	K	v	K	v
Pšenica	—	—	—	—
Rž	20	—	21	—
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	18	—	18	95
Oves	17	—	18	—
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	30	47
Turščica	—	—	17	33
Leča	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	5	33
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	10	—	12	—
„ kislo	6	30	10	—
Slama	—	—	8	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje)	2	80	3	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	80	3	20
Slanina (špeh), povoj., 1 „	2	20	2	40
„ surova, 1 „	1	80	1	90
Svinjska mast	1	90	2	—
Jajca, 1 par	—	20	—	24
Piščeta, 1 „	2	—	2	40
Race	3	—	4	—
Kopuni, 1 „	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	20	3	70
30 „ „ mehka, 1 „	3	—	3	30

Živina	Počrez		100 kilogramov				Priglasilo	Prodalo
			žive vage		zaklana			
	od	do	od	do	od	do		
v k r o n a h								
Konji	—	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	290	456	—	—	—	—	24	6
Junci	300	—	64	—	—	—	6	2
Krave	180	430	—	—	—	—	62	24
Telice	128	—	—	—	—	—	2	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	136	150	84	84
Praseti, plemena	16	58	—	—	—	—	184	120
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	—

Za „Narodni dom“ na Brnci sta darovala: Ivan Šerjicelj, načelnik posojilnice v Podravljah, 5 kron; Klemen Čebul, organist v Lipi, 1 krono. Lepa hvala!

Za obmejne Slovence so darovali: Globasničani: Jekl Janez 1 krono, Gregorič Jurij 1, Brežjak Lucija 1, Pšeničnik Jernej 2, Mohorjani v Kazezah 3 krone.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so poslali od srede julija do 16. t. m.:

a) ustanovnino: G. Niko Lenček, c. kr. notar v Škofji Loki 100 K (volilo pok. Jož. Boncelja v Železnikih), gospa Marija Krušič, Dunaj, 20 K (zadnji obrok), g. Ivan Maselj, c. kr. prof., Novomesto, 25 K (zadnji obrok); b) prispevke po 100 K: Dr. Ivo Šubelj, c. in kr. dvorni tajnik, Dunaj, in mestna občina Novomesto; 60 K: Dr. Anton Primožič, c. kr. šol. nadz., Dunaj; 20 K: Dr. Iv. Žolgar, c. kr. sekc. sodnik, Dunaj; 12 K: J. P., Dunaj; po 10 K: dr. A. Fatur, žel. komisar juž. žel., Dunaj, dr. Karol Hinterlechner, c. kr. pristav na geol. zav., dr. Fran Vidic, c. kr. urednik drž. zak., vsi na Dunaju, in kr. posojilnica v Ljutomeru; 6 K: dr. Karol Šavnik, c. kr. min. podtajnik, Dunaj; po 5 K: Janko Rahne, c. kr. notar, in dr. Matej Senčar, c. kr. sodnik na Brdu in dr. Jož. Vošnjak, Slov. Bistrica; po 2 K: Dr. Štef. Kraut, Logatec, in Jak. Slapar na Brdu. — Pri pomnimo, da je bilo za tekoči mesec november vloženih 34 prošenj, največje število, odkar društvo obstoji. Razdelila se je dozdaj najvišja svota 1520 K. Da bo društvu možno tudi v bodoče podpirati uboge in marljive visokošolce v tej meri, prosimo prijatelje in dobrotnike slovenskih visokošolcev še nadaljnih, oziroma novih podpor, ker bi društvu sicer moralo tudi najpotrebnejšim prosilcem podpora zmanjšati ali celo odreči. — Darove sprejema blagajnik Ivan Luzer, nadrevident južne želez. v p., Dunaj, III/3. Reiserstrasse 27.

Najbogatejši mož v Avstriji je danes baron Albert Rotschild, katerega premoženje znaša 11 milijard 126 milijonov 594.673 kron. Če računamo od te svote samo po 40dstotne obresti, znaša to na leto okroglo 440 milijonov kron, to je na dan nad en milijon 200 tisoč kron, na uro nad 50 tisoč, na minuto 833 in na sekundo 13 K. Ko bi imel to bogastvo kak škof ali kaka cerkev, bi brali to v vsaki številki socialdemokratskih listov, na vsakem socialdemokratskem shodu bi slišali o bogastvu „mrtve roke“. Rotschild je pa — jud. Sicer je pa ta bogataš pravi revež. Njegov najstarejši sin je v blaznici, najstarejša hčerka je neozdravljivo gluha, a najmlajši sin se je ustrelil.

Razpisana je

služba cerkovnika in organista

v **Pliberku na Koroškem**. Prednost imajo samci lepega vedenja, ki so v cerkveni glasbi izurjeni in tudi dobri pevci. Prosilci se imajo osebno predstaviti. Dosedanja plača se zviša.

Mestni župni urad Pliberk (Bleiburg).

~~~~~

Išče se

najemnik

za „Narodni dom“ v Velikovcu.

Najemnik mora biti zmožen slovenščine in nemščine in mora biti na vsak način tudi **mesar**. Gostilna in mesarija je najboljša v celem mestu. Zglasiti se je treba kakor hitro le mogoče. Več pove „Hranilnica in posojilnica“ v Velikovcu.

~~~~~

Založništvo Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Pravkar je izšlo v najinem založništvu:

Kapitan Marryat: Morski razbojnik

Iz angleščine prevel J. M.

Marryat je najznamenitejši angleški opisovatelj mornarskega življenja in to prevod najboljšega Marryatovega romana.

8°, 244 strani. Broširan K 2-50, vezan K 3-70

Dobiva se v vseh boljših knjigarnah.

Izvrstno letošnje belo in rdeče

vino

iz slavnih Bizeljskih gor

se dobi po 34 vinarjev liter pri župniku na Bizeljskem. Vino je iz lastnih gor. Sodovi se ne posojujejo.

Vinarska in gospodarska zadruga v Dornbergu na Goriškem

ima na prodaj mnogo tisoč hektolitrov

najizbornejšega vina

Na zahtevo se služi z vzorci.

Lekarna pri Mariji Pomočnici v Vipavi, Kranjsko,

priporoča izkušena zdravila, katera pošilja po pošti:

Želodčne kapljice, proti napenjanju, madronu, krču, vzbujajo slast do jedi, trepe želodec, 6 steklenic K 3-50.

Želodčni prašek proti slabemu prebavljanju in zgagi, 1 škatljica K 1-—.

Prsni sirup in čaj proti kašlju, hripavosti in prsnem kataru K 1-90.

Mazilo proti trganju in revmatizmu 1 lonček K 1.

Tinkture proti kurjim očesom in bradavicam 1 steklenica K —70.

Mazilo proti goži in debelem vratu 1 lonček K 4-—.

Razen teh zdravil priporoča tudi vsa druga izkušena zdravila.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

AMERIKA

Kdor se za **Ameriko** zanima,

dobi na željo

brezplačno pojasnilo o najboljši vožnji v Ameriko.

Cesarske ladje

Cesar Viljem II. 215 metrov dolga

Prestolonaslednica Cecilija 215 metrov dolga

Prestolonaslednik Viljem 202 metra dolga

Cesar Viljem Veliki 198 metrov dolga

vozijo v 6—7 dneh iz Bremena v New-York.

Odhod ob forkih.

Cesarske ladje vozijo **samo iz Bremena**, kdor želi tedaj s cesarsko ladjo potovati, more to storiti prosto in brez ovir, nihče nima pravice mu to zabraniti. Vsakdo ima prosto voljo, za svoj denar potovati, kamor hoče.

F. Missler, Bremen, Bahnhofstrasse 30.

Prevoz potnikov iz Bremena v Ameriko, Avstralijo, Afriko.

Naznižje cene. **Dobra oskrba.**

Kdor hoče imeti

dobro tkano blago,

naj naroči po povzetju pri

Emilu Winternitz, tkalnica Nachod, Češko.

1 kos platna za prtiče brez šiva, 14 metrov dolgega, dobre kakovosti K 14-—

1 kos platna za prtiče brez šiva, 14 metrov dolgega, dobre kakovosti „ 18-—

1 kos rumburškega platna prima-kakovosti, 24 metrov dolgega „ 13-50

23 metrov kanafasa, s pristno barvo in trpežnega, živahen vzorec 11-10

Žepni robci, obrisače, robci za posodo itd. se oddajajo vredno, tako tudi flaneli in zimski barhent. Za dobro blago se jamči in more vsak vrniti, kar mu ne ugaja.

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

Tubuli Fumales

cum Cannabis indicae, Dosim.

S tem receptom dobite v lekarnah le na zdravniški predpis eno škatljico za 1 krono. Hkrati sredstvo proti nadihu, učinkuje pomirjevalno, in vpliva na vse dihalne organe olajševalno.

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbir.

Zaloga je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron.

Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.

Imam za ženske in neveste zmerom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbenci govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,

Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Okoli **3500** metrov ostankov krasnega, ubeljenega in brezhibnega

šlezkega platna

se prodajo daleč pod tvorivno ceno. Vsi ostanki so le iz najfinejše preje in se morejo porabiti za najfinejše životno ali posteljno perilo. Dolgost ostankov je 8 do 14 metrov.

Cena za 1 meter 55 vinarjev.

Najmanjša oddaja 1 zavoj za 5 kg (okoli 40 metrov) po povzetju.

Za neugajajoče vrnem takoj denar.

S. Stein, tkalnica Nachod,

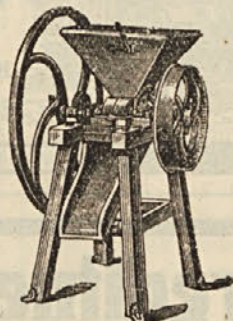
Češko.

Slovenec Konrad Skaza

delavnica za vsa cerkvena dela

v St. Ulrich, Gröden (Tirolsko)

se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. **Velikanska zaloga sv. razpel.** Novi zanimivi slovenski ceniki zastonj in franko. **Postrežba solidna in hitra.**

Stroje za pripravljavanje krme,

slamorenice, reporenice, mline za debelo moko (otrobe), priprave za parenje krme, štedilna kotlišča, sesalke za gnojnico

izdeluje in razpošilja po najnovejšem in priznanem načinu tvrdka

Ph. Mayfarth & Co

tovarne za gospodarske stroje, železolivarne in fužine na paro,

Dunaj, II., Taborstraße 71.

Geniki zastonj in poštne prosto.

Sprejemajo se zastopniki in razprodajalci.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

**Slavnemu občinstvu se
priporoča dne 11. febr.
1909 na novo otvorjena
velika manufakturna
trgovina**

Franc Souvan sin

**u stari Souvanovi hiši
na Mestnem trgu št. 22
v Ljubljani**

**Edina izborna priložnost za nakup za trgovce
manufakturnega blaga in za krošnjarje na-
ravnost iz tovarne!**

Razpošilja se tudi zasebnikom.

40 metrov ostankov po želji sortirano 15 K.

Barbant v lepih vzorcih za obleke, bluze in spodnjo obleko.
Flanel, lepo križaste, za srajce in bluze.
Delen, z robom, za obleke in bluze.
Angleški cejir, 80 cm širok, za pisane srajce, prsa za srajce
in bluze za dame.
Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke.
Kanafas za posteljne prevleke v živahnih barvah.
Oksforda za moške srajce, izborna trpežna kakovosti.
Križet, barvan, za spodnja krila, tkan iz debele tvarine.

Nikake rizike! Znesek se takoj vrne, ako blago ne uga-
ja in se lahko pošiljatev nefrankirana nazaj
pošlje. Čez 1000 priznanih pisem od 1. januarja.

40 metrov finega, pobeljenega rumenega platna za naj-
finejšo živотно in posteljno perilo, sortirano z belim kri-
zetom za spodnje perilo samo K 17-90.

Gotove, zarobljene rjuhe brez šiva, 235 cm dolge, 150 cm široke,
iz najboljših tkanin, trpežne kakovosti, z jamčeno platno,
kos K 2-40. Najmanjše naročilo 6 kosov. Pošilja po po-
vzetju.

Pri naročilu 2 zavojev poštne prosto.

**Antonin Maršik, tkalnica,
Olešnice u Nov. Mesta n. M., č. 100. Češko.**

Nedosegljivo vredno, nedosegljivo dobro in solidno.

Zelo ugodna nakupna priložnost za trgovce, od-
posiljatev tudi na zasebnike, posebno primerno
za Božič.

Kupon A 30—35 metrov K 11-80
sortiran v flanelu za srajce, pepitabarbentu, delainu, križetu
za spodnjo suknjo, modrotisku za kuhinjske predpasnike in
obleko za dom, oksfordu za srajce, in kanefasu.

Kupon B 30—35 metrov K 14-50
sortiran v 110 cm širokem suknju za obleko (najmanj 5 m),
80 cm cejiru, šlez. platnecem in velurnem flanelu, oksfordu
za turiste, kanefasu, delainu in barbentu za obleko.

Kupon C 30—35 metrov K 16-50
sortiran v velurnem flanelu, kašmiru, franc. atlas, barbentu
in najfinejšem cejiru s svilnatimi efekti.

Kupon D 25 metrov K 16-50
110 cm široko suknjo za obleko, „pepita“ za 5 celih oblek.

Kupon E 25 metrov K 16-50
120 cm širok damastni kanefas, cvetlični vzorci in ornamenti
in 120 cm široki kanefas znamka „dobro meščansko“.

Kupon F 30—35 metrov K 15-—
najfinejša ubeljena, zelo mično „planinsko platno“, postavno
zajamčeno, neuničljivo celo s pranjem s klorom.

Kupon G 6 prtičev brez šiva K 10-80
200 cm dolgi, 150 cm široki, iz močnega, najtrpežnejšega platna.

Kupon H 6 prtičev brez šiva K 15-—
235 cm dolgi, 150 cm široki, iz zajamčeno najlahtnejše lanene
preje, moja dobro znana znamka: „jekleno platno“.

Kupon I 1 tucat obrisa K 8-50
50/110 cm dolg, krasen secesijski desin, čisto bel, gost, čisto
platnena kakovost, 60/125 K 12-00

Kupon K 1 garn. brokat-damast, bel K 16-20
to je 18 m, 120 cm širok, za dve celi obleki v modern. desinu,
francoski foulard K 26-40

Kupon L 1 garn. damast K 26-40
najfinejša svilen kakovost, 9 m 90 cm širok, za blazine, 8 m
40 cm, 135 cm širok, za zvrhno postelj (za dve celi posteljni
prevleki).

Kupon M 15 m, 180/cm širok šifon za K 21-—
prevlako
Vse v izborni, brezpogrešni kakovosti. Za solidnost jamči moj
dolgoletni renome.

• • • Za neugajajoče se denar takoj vrne. • • •

Vzorci vseh svojih izdelkov s cenami pošilja vsakemu
na zahtevo brezplačno

tkalnica platna R. HORNER, Nachod.

**Rojaki, spominjajte se podljubeljskega
„Delavskega doma“.**

Loterijske številke 4. grudna 1909:

Trst 23 76 24 62 5
Line 33 28 80 88 90

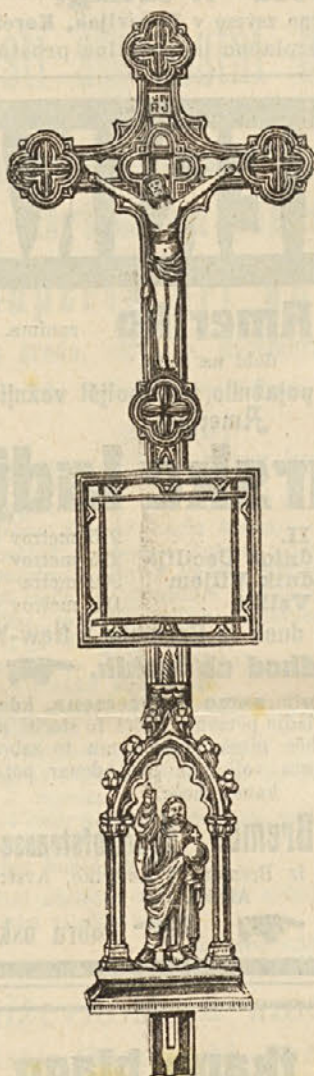
Brez pogreška, zanes- **večna luč** le v cerkvah,
ljivo in počasi bo gorela **večna luč** kjer rabijo stenje
in specialno olje za večno luč od tvrdke

Viktor Iraš v Treibach (Koroško).

Poizkus s poštnim kolijem olja in nekaterih stenjev dokaže to.

Svetilnice, samogorljivo oglje za kadilnice, cerkveno kadilo, kadilni
pridatek „Buonodore“, jamčeno pristne voščene sveče, stearinsveče, ne
kapljajoče prižigalne sveče, kangljice, solidno in praktično ogrevalo za
mašno vino, kakor tudi vse cerkvene kovinske reči najboljše izdelane.

Brošura „Das ewige Licht“ z zgodovinskim pregledom, simbolično raz-
lago in praktičnim navodilom kakor ceniki brezplačno.

J. B. Hafner

trgovina z železom v Celovcu

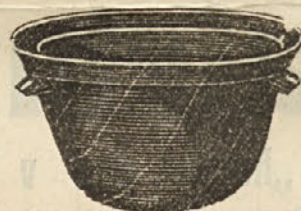
„Pri zlati kosi“

zraven znane gostilne „Tiger“

priporoča raznovrstno **kuhinjsko posodo**
(opravo), **vlite in pločnate** (plehnate) **peči**,
štedilna ognjišča,
vlite kotlje, **trpežno pozlačene nagrobne križe**,
raznovrstne **žage, pile**,
najboljše **stroje** (mašine)
za **rezanje mesa** in
slanine (špeha), različna
okovanja za vrata in
okna itd.

Vse po najnižjih cenah.

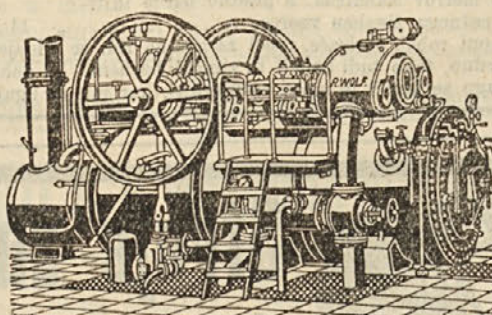
Skrbna in prijazna postrežba.

Linč 1909: Zlata kolajna; najvišje odlikovanje.

R. WOLF

Magdeburg- Buckau.

Filialka Dunaj, Dunaj, III., Heumarkt št. 21.

Premakljivi in nepremakljivi polnoprni in patentovani

vročeparni lokomobili

z 10 do 800 konjskimi silami.

Najbolj gospodarsk, trpežen in zanesljiv gonilen stroj
za vse vrste delovanja v industriji in poljedelstvu.

Vseh izdelkov nad 650.000 PS.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 3.000.000.

Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge **4 1/2 %** od dne vloge
obrestujemo po **4 1/2 %** do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta šte. 27.

Zamenjuje in eskomptuje
iztrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predjume na vrednostne papirje. — Zavaruje
srečke proti kurzni izgubi.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavoije.
Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu,
Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček
300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8-— za kom.
Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na
leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vpla-
čevanje po K 10-— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.